

Bewuste keuzes in de rekenles

NRCD

9 maart 2018

Belinda Terlouw

Inhoud bijeenkomst

- Ervaringen uitwisselen
- Aanleiding 'Praatpapier' *Bewuste keuzes*
- Verschil diagnosticerend en doelgericht lesgeven
- Bewuste keuzes van de leerkracht
- De rekencoördinator en het gebruik van het praatpapier – voorbeelden en eigen ervaringen
- Reflectie

De Rekencoördinator

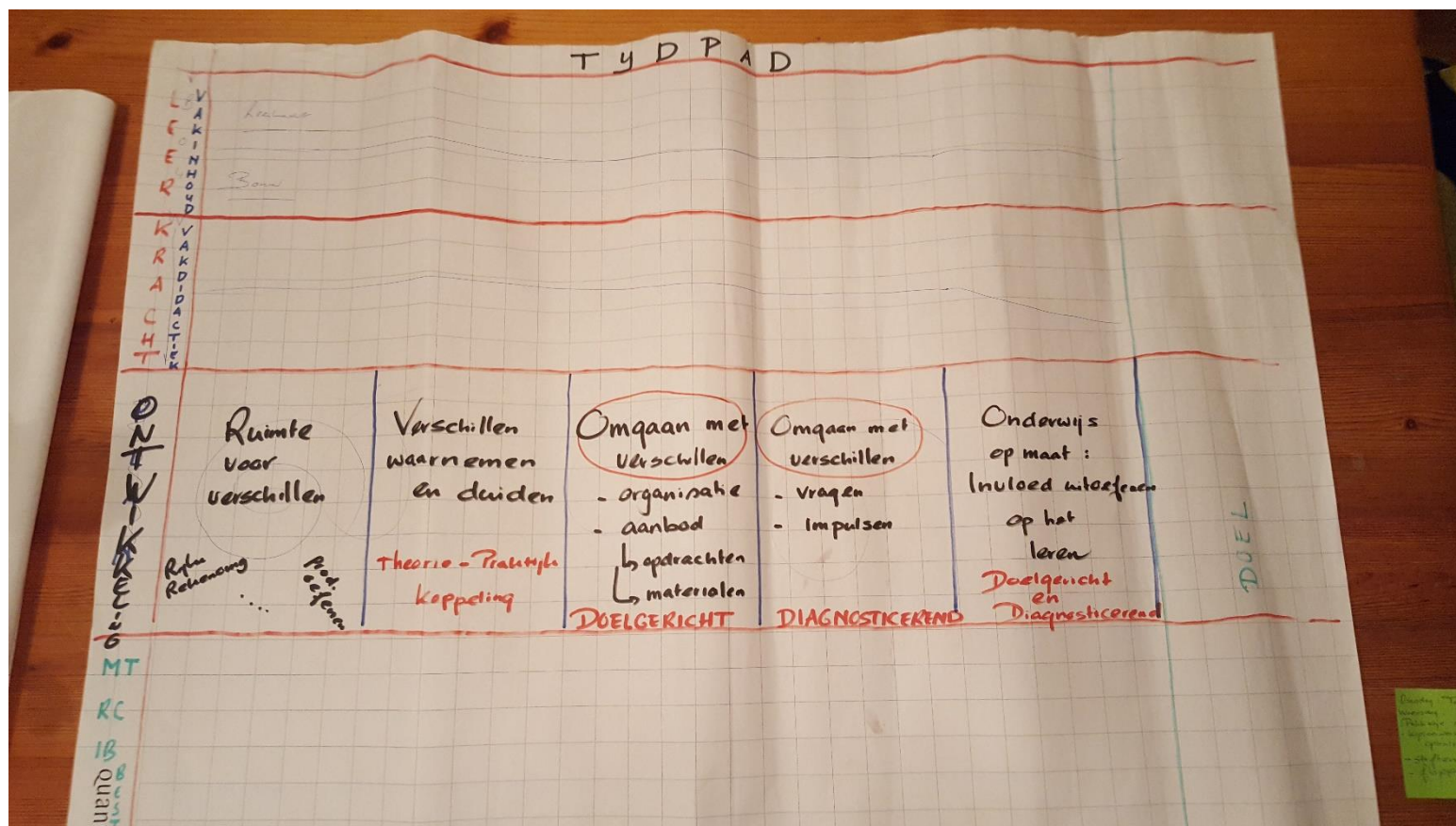
Collegiale consultaties. Hoe doen jullie dat?

Focus

Omgaan met verschillen

Aanleiding praatpapier

BEWUSTE KEUZES

Diagnostiserend
(beginsituatie vaststellen)
Observeren
Waarnemen - Duiden

Opdrachten
Materialen

Rol van de leerkracht
- Observatiepunten
- Vragen/rekengesprekjes

Nabespreking

ruimte voor
alle niveaus

groepssamenstelling?

Wat doen ze?
Hoe denken ze?
Waar staan ze?

Wat hebben jullie ontdekt?
Kinderen presenteren
Wat valt jou op?
Wat ben je van de kinderen te weten gekomen?

Wat wil ik?

Leerkrachtgedrag
(vakdidactiek)
Kennis van domein
(vakinhoud)

Hoe kan ik dat
bewerkstelligen?

Theorie-praktijkkoppeling

Voorbereiding
Hypothetisch leertraject

Theorie-praktijkkoppeling

Uitvoering

Omgaan met verschillen
afgestemd op niveau

Theorie-praktijkkoppeling

Evaluatie

Doelgericht op basis
van beginsituatie
Invloed uitoefenen

Opdrachten
Materialen

Rol van de leerkracht
- Doelgerichte vragen
- Niveau verhogende
impulsen (scaffolding)

Nabespreking

afgestemd op
niveau

dient de doelen

groepssamenstelling?

Wat doen ze?
Hoe denken ze?
Wat hebben ze nodig?
(afstemmen op doel)

Wat hebben jullie gedaan?
Wat hebben jullie geleerd?
Zelf nadenken - uitwisselen in
tweertallen - plenair
Zijn de doelen behaald?

Het handelingsmodel	Formeel handelen (formele leerling-activiteit)
	Standaard-activiteit (representatie van de werkwijze van de leerling)
	Standaard-activiteit (representatie van de werkwijze van de leerling)
	Standaard-activiteit (representatie van de werkwijze van de leerling)

Handelingsmodel

Vlot leren
rekenen

Flexibel
toepassen

Bewuste keuzes-leerkracht

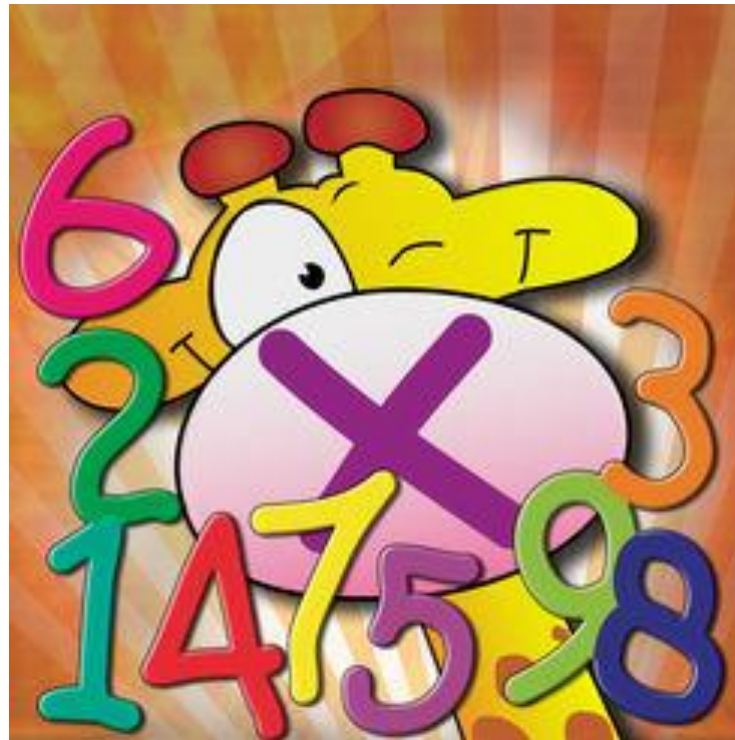

Hypothetisch leertraject

De leraar moet zich afvragen, hoe de leerlingen zullen redeneren als ze deze taak uitvoeren. En, helpt dit redeneren bij het bereiken van de beoogde leerdoelen? Men spreekt in dit verband van een hypothetisch leertraject. Dit leertraject is hypothetisch omdat er vooraf geen zekerheid is dat de leerlingen dit traject daadwerkelijk zo zullen doorlopen. De leraar moet tijdens de les daarom proberen te ontdekken of de leerlingen wel zo denken als hij/zij verwachtte. Wanneer dit niet het geval is zal het leertraject moeten worden aangepast. Bijvoorbeeld door aan te sluiten op de ideeën waar de leerlingen zelf mee komen en te proberen van daaruit de gewenste kennis op te bouwen.

Diagnosticerend Doelgericht

- Zoveel mogelijk sommen waar 56 uitkomt?
(productief)
- $8 \times 7 = ?$
(gericht)

Diagnosticerende les

Hoeveel rijst in de pan?

Doelgerichte les

Reken om in grammen

gram g

$\times 10$ $\times 10$ $\times 10$ $\times 10$ $\times 10$ $\times 10$

kg hg dag g dg cg mg

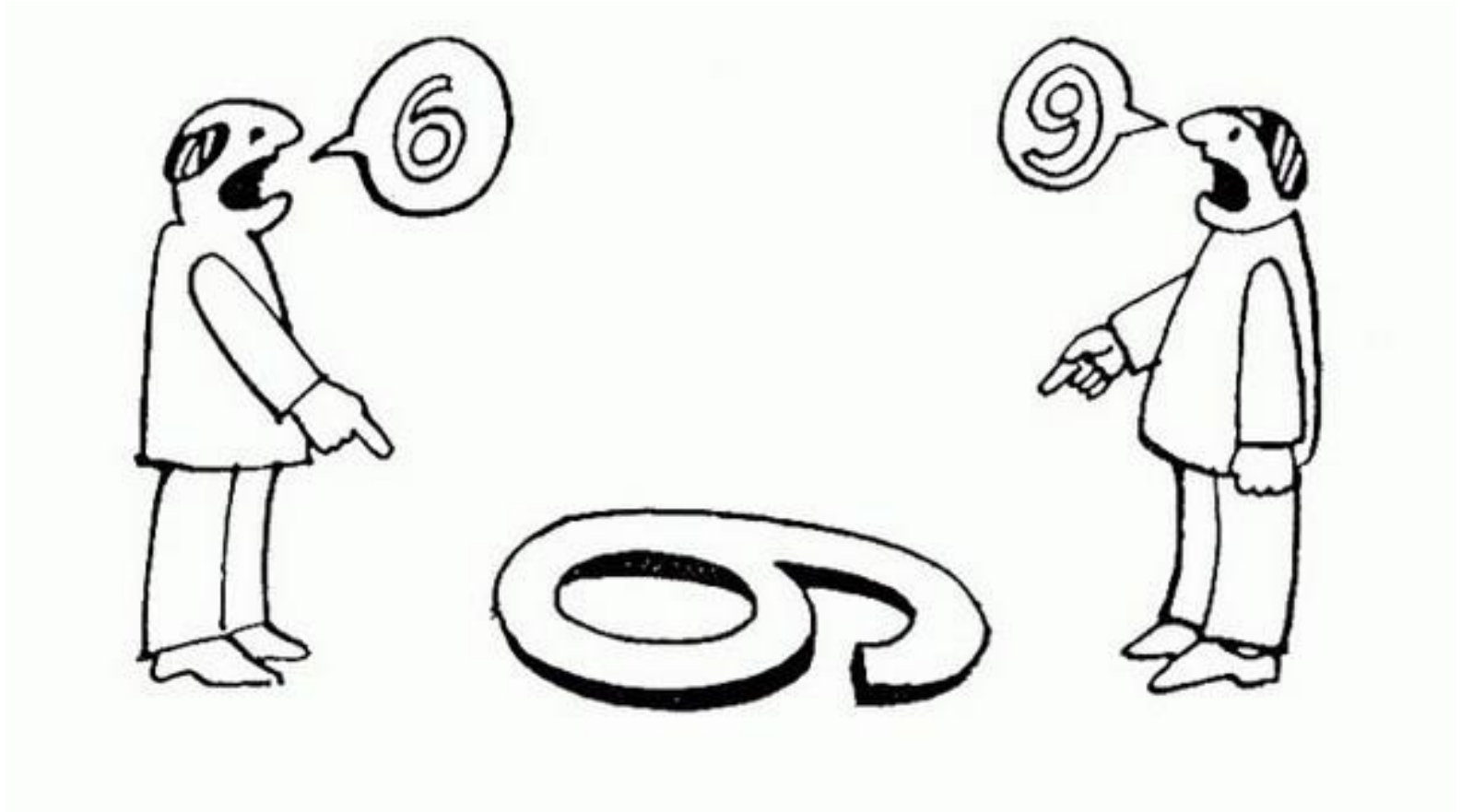
Opdrachten en Materialen

Diagnosticerende les

Opdrachten en materialen geven ruimte aan alle niveaus en bieden kansen voor alle doelen die de kinderen in deze periode moeten zien te behalen. We willen immers kunnen zien wat ze al kunnen en wat ze nog hebben te leren. De materialen moeten hier dienend aan zijn.

Voorbeelden uit jouw rekenles

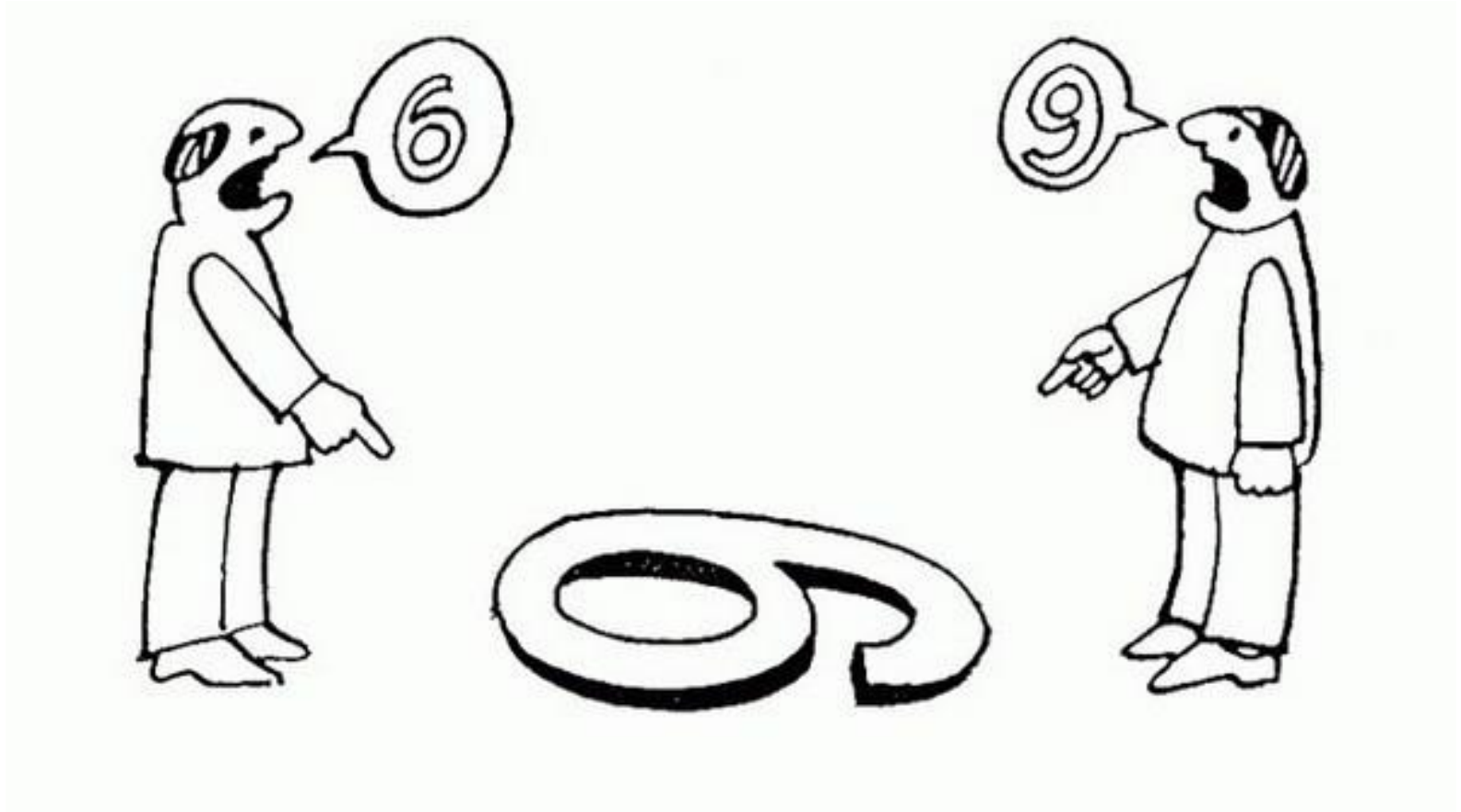
Opdrachten en Materialen

Doelgerichte les

Je weet wat de kinderen wel/ niet kunnen en je gaat gericht werken aan de doelen die je per niveaugroep hebt opgesteld. De opdrachten en materialen dienen het te behalen doel en zijn dus iets minder open dan de opdrachten en materialen die kansen bieden aan alle niveaus. Houd rekening met de verschillende handelingsniveaus.

Voorbeelden uit jouw rekenles

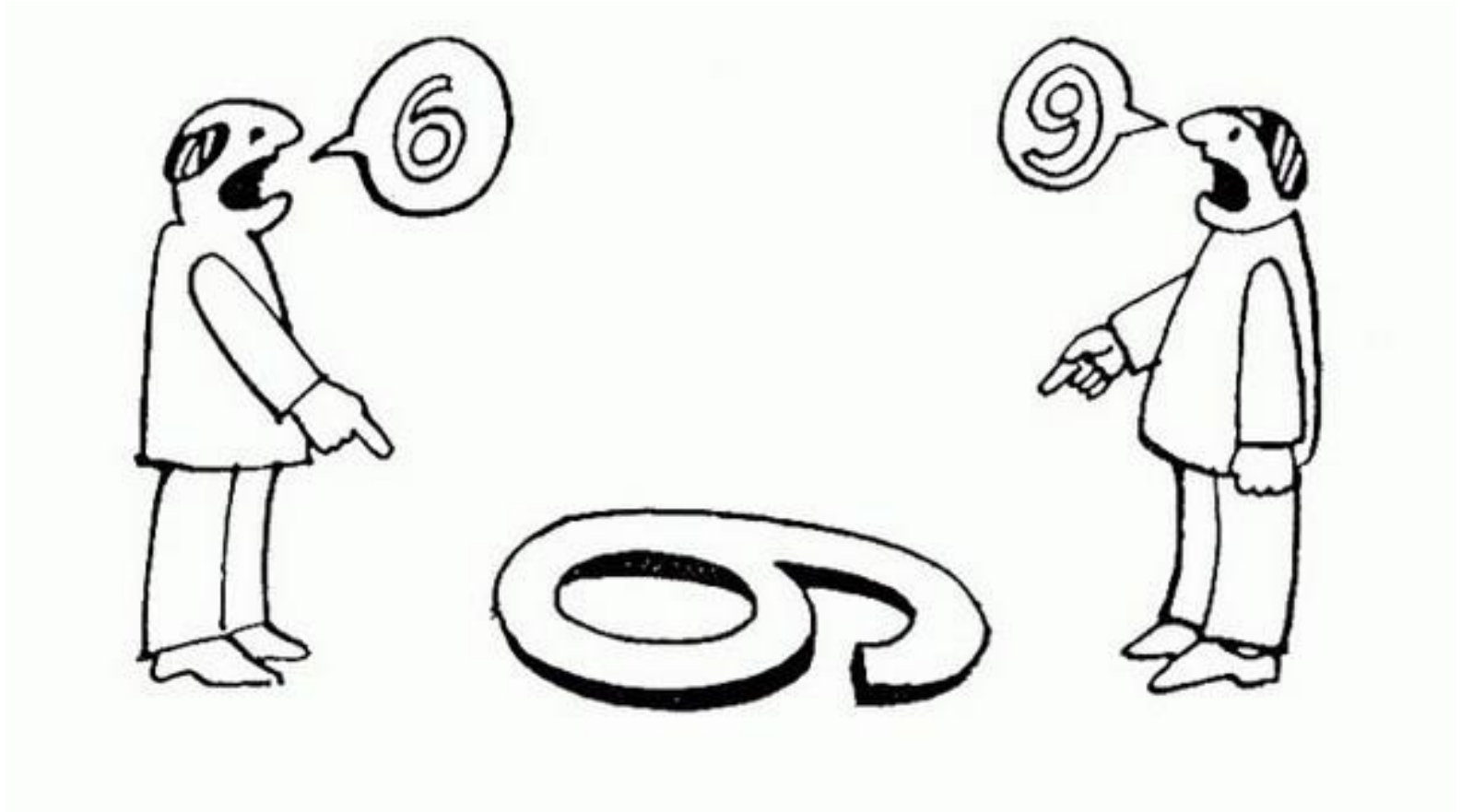
Rol van de leerkracht

Diagnosticerende les

Je observeert en maakt aantekeningen op basis van wat de kinderen laten zien. Je gaat ze niet iets leren, maar je kijkt alleen maar. Dit moet je ook duidelijk maken aan de kinderen. Zij moeten laten zien hoe ze te werk gaan en wat ze kunnen. Aan het eind van de les weet je, als het goed is, wat ze kunnen en wat ze nog hebben te leren. Als je hier niet echt zicht op hebt gekregen, kan het zijn dat je niet de juiste opdrachten en materialen hebt uitgekozen, of dat je toch hebt geprobeerd de kinderen verder te helpen, zodat je geen tijd had om te observeren. Voor het observeren verdient het aanbeveling dat je vooraf wat observatiepunten noteert, zodat je gericht kan kijken. Het is een idee om de doelen die de komende periode centraal staan hiervoor als uitgangspunt te nemen. Dan kun je kijken naar: wat kunnen ze wel/ niet?

Voorbeelden uit jouw rekenles

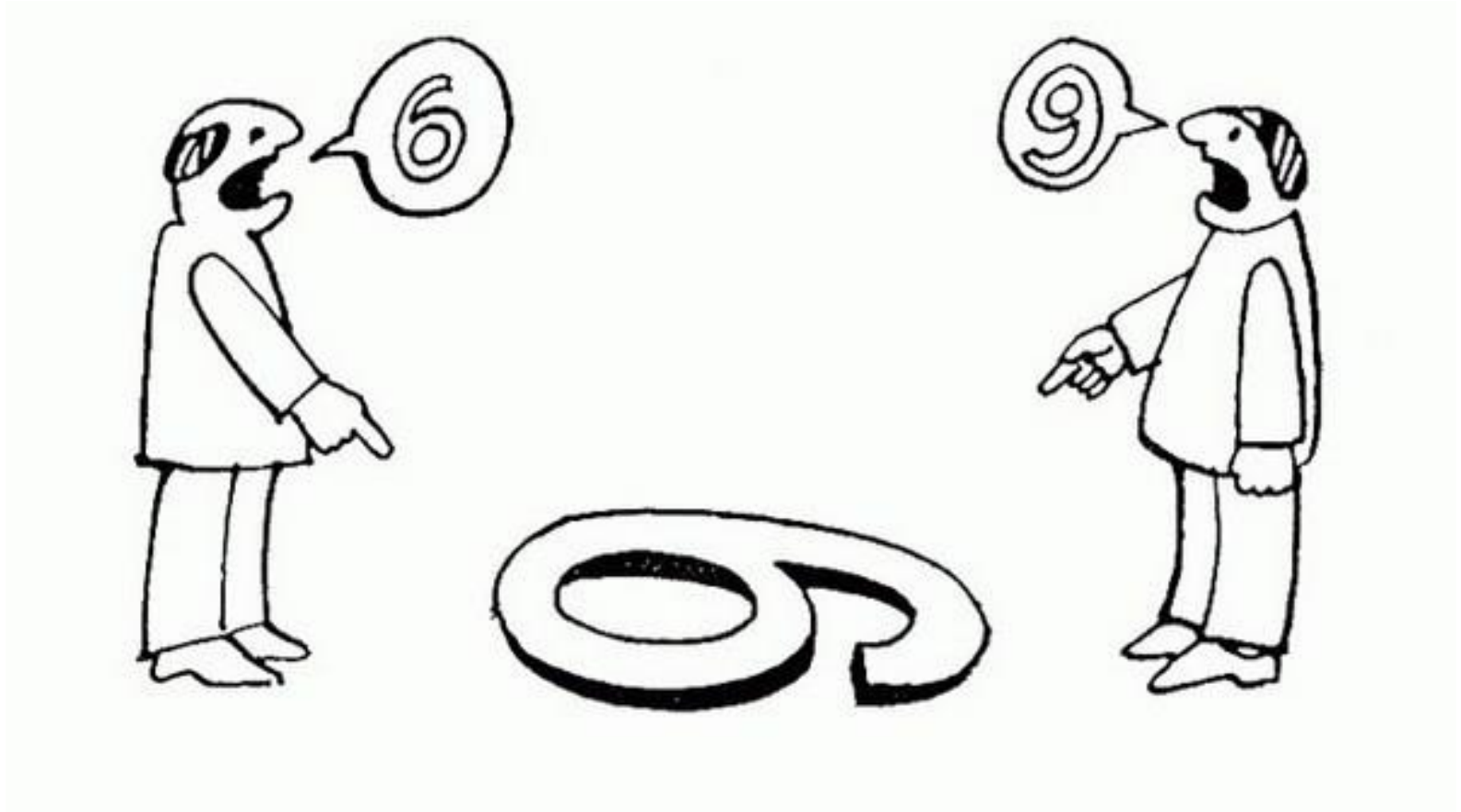
Rol van de leerkracht

Doelgerichte les

Ook nu neem je wel waar, maar je gaat je er ook 'mee bemoeien'. Je stelt op basis van wat je ziet gerichte vragen om de kinderen te laten nadenken en zo de te behalen doelen dichterbij te brengen. Ook geef je doelgerichte impulsen om niveauverhoging te bewerkstelligen. Als de doelen niet behaald worden, kan dat liggen aan de opdrachten/ de materialen/ jouw rol in het geheel. Het kan echter ook zijn dat je de beginsituatie niet goed hebt ingeschat en op basis daarvan verkeerde opdrachten en materialen aanreikte.

Voorbeelden uit jouw rekenles

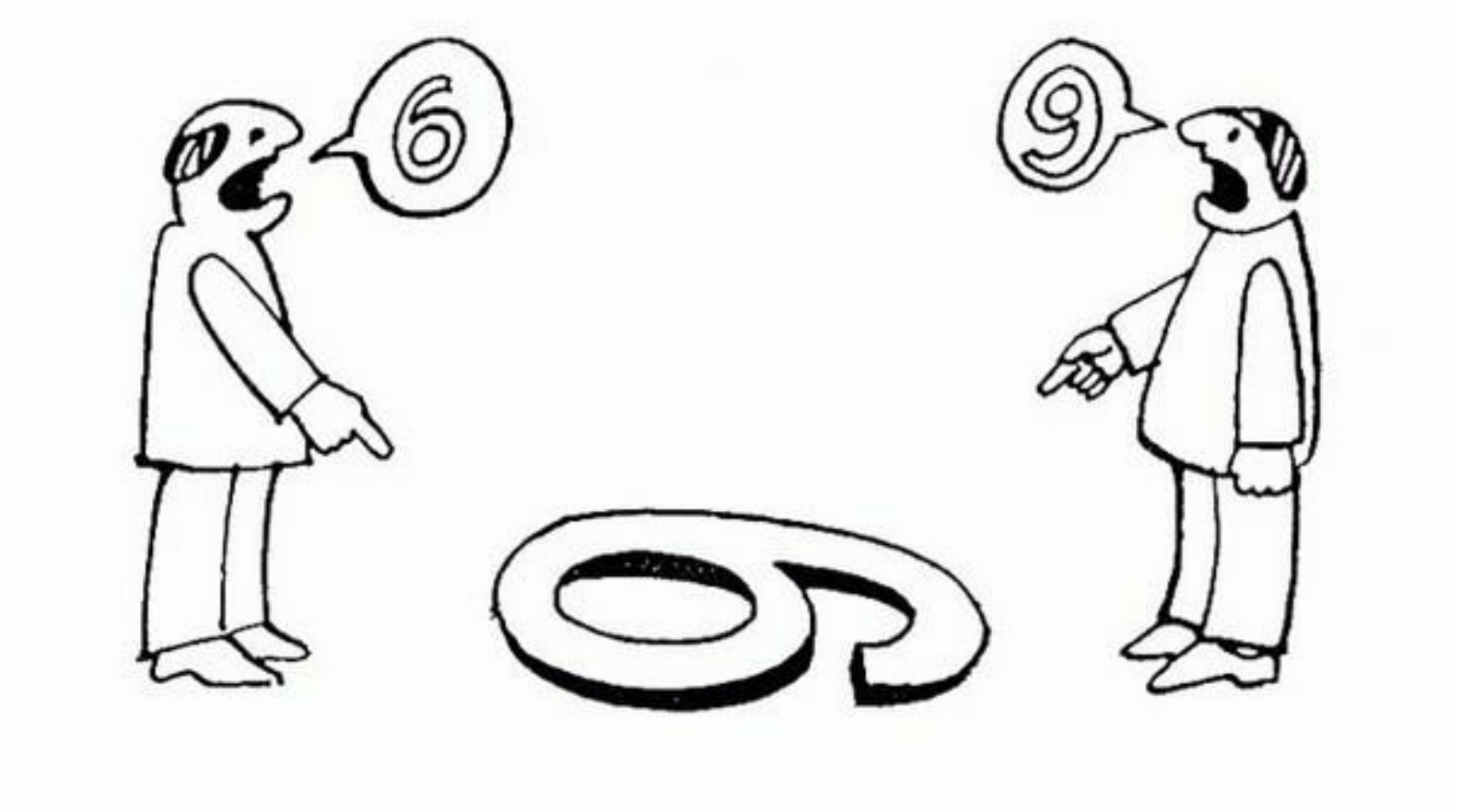
Nabespreking

Diagnosticerende les

Laat de kinderen vertellen hoe ze te werk zijn gegaan en wat ze hebben ontdekt/ geleerd? Een presentatie op een flap maakt voor jou en voor de kinderen duidelijk wat de opbrengst is. Die kun je bewaren voor het vervolg. Onthoud je van commentaar. Je wilt immers alleen kijken wat ze doen, wat ze wel/ niet kunnen, hoe ze denken en wat ze in het vervolg van jou nodig hebben. Dus niet alsnog alles gaan uitleggen wat nog niet beheerst werd. Eventueel kun je aan het eind nog wel even vertellen wat jou is opgevallen en waar jij denkt met de groep aan te willen werken. Dit is een mooie opstap naar doelen stellen voor het vervolg. De kinderen kunnen dan ook medeverantwoordelijk gemaakt worden voor deze doelen.

Voorbeelden uit jouw rekenles

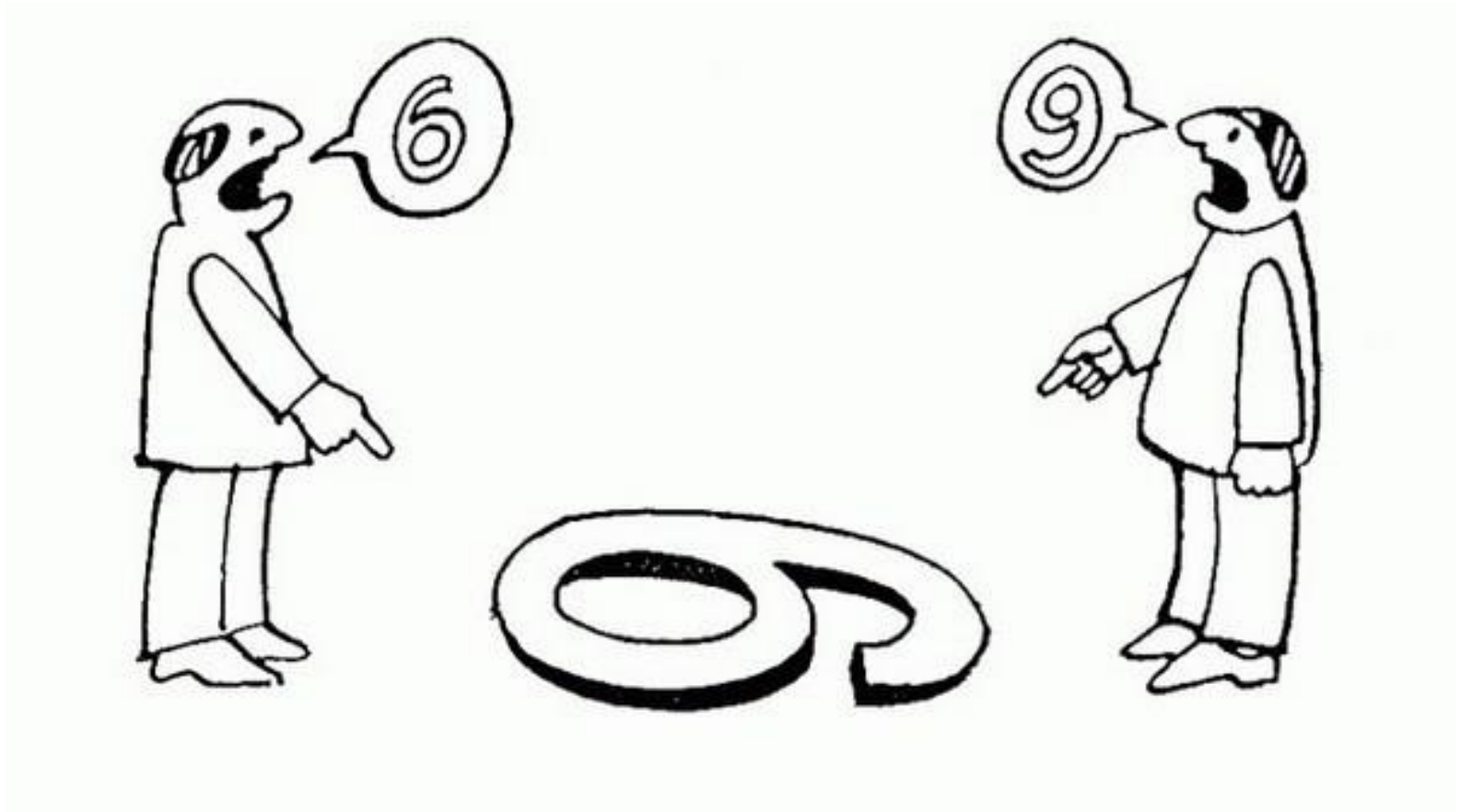
Nabespreking

Doelgerichte les

Moet gericht zijn op de doelen die je nastreefde. Wat hebben jullie gedaan? Wat hebben jullie geleerd? Zijn de doelen behaald? Pas op dat de nabespreking niet te lang duurt, want de kinderen hebben aan verschillende doelen gewerkt en het zou te ver gaan als je al die doelen de revue laat passeren.

Voorbeelden uit jouw rekenles

Rekencoördinator: Wat doe je met het praatpapier?

Reflectie mbv Praatpapier

- Wat wilde je bereiken? Wat gebeurde er?
- Wat ging zoals je hoopte?
- Wat liep anders? Oorzaken? (opdrachten/materialen, jouw rol in het geheel) = effect van jouw keuzes – hoe bewust waren die?

Voorbeelden

- Spel automatiseren
 - Doelenkaarten
 - Boodschappen doen – observeren
 - Meten – nabespreking/ instructie
 - Focus op materialen/ context/ doel
-
- Jullie voorbeelden?

Aan de slag

hop hop hop

Noteer

Naam:

Rekencoördinator

De opbrengst
Ik weet nu...

Welke
sleutelgedachten
neem je mee?

Mijn acties na deze
bijeenkomst...

De opbrengst
Ik kan nu....

Kernwoorden die
voor mij de
bijeenkomst
beschrijven...

Reflectie

